

Maana dənê
Rut
dêra

Wamani gə əndêra kərê nê abe gə 'ogəw Elimelek lê

¹ Wala gə woni aa sariya lam gə dwārī managə səna də Israel dədê da, badəgara də geche gəra əndêr. Managə ta lê da, abe mən gə ciri duwa Bedlehem səna də Juda-lê, sogə daygə diyamo me, dəndaw sər me ba gə ha dama managə səna də Mowab-lê.

² Abe gə ta di gə 'ogəw Elimelek me diyamo gə ogədə Nomi, me dəndaw nê abje nê sər di gə mən gə 'ogəw Malon me gə d̄ang gə 'ogəw Kilion me ca. Nare nê ta di gəndêgə i gangəle gə gə 'ogəw Eprata gə managə Bedlehem səna də Juda lê di. Managə cendi gəra səna də Mowab-lê da, cendi dam lê.

³ Targiṇ d̄ang da, Elimelek di mar bam me diyamo də Nomi di wor dam wambə mənədə gə dəndadə nê abje nê sər di.

⁴ Dəndadə nê sər di lay namde nê səna də Mowab-lê, də mən gə ogədə Orpa me də d̄ang gə ogədə Rut me ca. Cendi dam mana gə ta-lê di neyem ya aliya mwaj de.

⁵ Ərə Malon me Kilion me margə bam ca day-ê ca, me Nomi di wor dam mənədə dəban dəndadə nê sər di me tərêdə di me ca.

Rut bo Nomi ha nəm Bedlehem

⁶ Wala gə Nomi wara nəm səna də Mowab-lê da tandi doy dara Aba dama gə dərêw bəriṇ ba al ladni gə nare duwa nê səna dəra-lê, ba 'yagə mani nê wama me

di. Managə ta da, tandi sogə gə nugəradə nê sər di managə Mowab bagə cwor ha səna dəra-lê di bi. ⁷ Cendi sogə managə səna də cendi dam lê di hargə mən gə nugəradə nê sər di bagə cwor ha səna də Juda lê di. ⁸ Dəm da gər bərmê-lê da Nomi waygə nugəradə da: «Cwarna hana ulay dan-ê dəm, kal wi kaw cwarna hana kərê nê iwê. Kal Aba dama gə dərêw bəriŋ alna ganang dusi də lade ya 'yeni banê algə nəm gə woni mara bam ta de me ya banê al nəm gan əndi de me ca. ⁹ Kal wi kaw Aba dama gə dərêw bəriŋ 'yanaw abe me, 'ywana 'ywala managə ciri duwa dwarê lê kərê nê tərêwê me ca». Ərə tandi yibə nugəradə di sədê, me nugəradə di sojə gura marjagə da nan, ¹⁰ me cendi waydə da: «Bêdê, nê hay nin gandi mən səna də nê waray day-ê də ba». ¹¹ Nomi cor waygə da: «Dəndani woni cwarna hana ulay dan-ê bi, anê ur ba nê ha gan d̄ang ala na mo? Caga da, aliya ni gaba yaa dine nê abje nê d̄an ha layang da, ilê bêdê d̄əm. ¹² Nê amsang dəndan ni cwarna hana ulay dan-ê, nê hal naŋe o ni gə abe ilê bêdê d̄əm. De nê ərmənê dusənê: «Ba nê neyem changa də laba-lê dog 'ya gə abe me ya dine nê abje me kaw.» ¹³ Anê ha neyama b̄eyadagə dara cendi ba jwarbəna ba mo? Anê ha yêê səd̄əng gəŋê laya abje nê d̄ang bam mo? I yandə bêdê dəndan, əndi da wamani ni d̄oy gə dan bam, Aba dama gə dərêw bəriŋ ur dara wamani di ba əndarna i dənê əndi.»

¹⁴ Deme nugəradə nê sər di nul gura gə marjagə daa nan d̄ang. Targin d̄ang da, Orpa di yə nuwadə di sədê ərə cor ha nê waradêlê d̄əm me Rut dəra da, wor gandədə jang. ¹⁵ Dəm da Nomi waydə Rut da: «Yêr halay di cor ya 'ywa waradə me 'ywa m̄ārī gə nê waradə day me ca. Məndi kaw cor ha gandədə me.» ¹⁶ Dəm da, Rut

codə waydə da: «Kal ajəmara gan dara ba nê cwarna hana kalnay bam dī.

Mana gə dê hana lê da, əndi kaw, nê ha hara lê me, mana gə dê damna lê da, əndi kaw, nê dam lê me ca.

Waṛay da, ha 'ya i waṛan ni me,

Māṛī diya kaw, ha 'ya i Māṛī ni me ca.

¹⁷ Mana gə də marna lê da, nê ha mara lê me, i mana gə ta di-lê me gə ha mon lê di me ca.

Kal Aba dama gə dərêw asənan wamani gə geche dənê, ina i made mən tenene me, agədəndə tandi bêdê da.»

¹⁸ Managə Nomi yêr dara Rut ur ba də ha i gandədə ba da, tandi hoy ajəmara gə gwale di. ¹⁹ Cendi hargə ca day-ê dəmgə Bedlehem ba. Managə cendi gər kərê Bedlehem da, nare nê ciri dədələ pad yibdə dədəgə me, namde urbə sədəgə ba da: «Bag deme də ta di i Nomi di.» ²⁰ Me Nomi cogə waygə da: «'Wagənan Nomi (idə sii 'ywala) di bêdê dəm, 'wagənan Mara dəm (idə wamani gə geche) dara Māṛī gə dwana aba ciri dəra di asən wamani gə geche dənê. ²¹ Managə nê so ka da, nê ha i gə mani ni naṅ əsənê me cwara niyê da, Aba dama gə dərêw cwan əsən pəgin, 'wagənan Nomi bêdê dəm dara Aba dama gə dərêw gə dwana aba ciri dəra di, asən wamani dənê me cwon idə naṅəni me ca.»

²² I yande me Nomi swa kala səna də Mowab bam badə cor ha səna dəra-lê, daygə nuwadə də Rut də gəndədə i Mowab di me ca. Wala gə cendi swa gəra Bedlehem da, nare kaw ilê gəlbê swagə nê gə 'ogə gə «orjê» lê dəm.

2

Rut surəm yiga gənê Boos lê

¹ Nomi tərêdə gə Elimelek wiləw mən ilê. I abe gaba 'ywa mani, gə nare aləw horəmbê naṅ, gə 'ogəw Boos.

² Wala mən Rut də Mowab di waydə nuwadə də Nomi da: «Kalən bərmê nê ha bam yigalê surama swagê managê yiga gənê gun gə alna gan ladni.» Nomi codə waydə da: «Ha b̄ay durmêñ.» ³ Rut so ha bam yigalê surama swagê woni gəlêgê taragêlê. Yiga gə tandi surəm swagê lê ta di cor i gənê abe gə 'ogəw Boos gənê Elimelek wiləw di duwa.

⁴ Bam da, Boos swa Bedlehem yala bam yiga lê di me ca. Anji waygə woni gəlê swagê di ba da: «Kal Aba dama gə dərêw damna ganang.» Ərə woni gəlê swagê di cwow wayəw da: «Kal Aba dama gə dərêw piyənê bəw dəmê me ca.» ⁵ Boos ur geche gənê woni gəlê swagê day di ba da: «Dwe də deme də ta di i wi durmêw mo?» ⁶ Abe di cwow wayəw da: «I dwe də deme də Mowab də swa gə Nomi managê Mowab yala gandədə di. ⁷ Tandi gəra urnin ba nê kalnadə nin ba də surəm me ba də lay swagê nê gə jogədəgə daa nê agədə bor dodê woni gəlêgə taragêlê ta di. Tandi yala i gə jomni ba me caga kaw tandi d̄əbə i daa, dam dodê dunê bo gwayni b̄ani yande mərə.» ⁸ Ərə Boos waydə Rut da: «Doy gwale ni durmêñ, ha surama managê yiga gə d̄angə b̄êdê, d̄əbə lê ka jang surəm managê namde ni woni ala giyê di taragêlê. ⁹ Asə angal diya ladle yêr yiga di mana duwa gə abje gəl swagê də lê, pam namde woni layagə daa də taragə. Nê u bən 'yagə moso woni ala giyê di ba jəbnay b̄êdê, mache alnay da, ha cha nimi managê pərəm̄di nê moso ni woni ala giyê udəbə nimi bolê ta di.» ¹⁰ Managê Boos way gwale bam da, Rut əbêr dodê sən̄a-lê me wayəw da: «Dara na me mê al gan ladni yandə pad me mani ni nê ala 'yoləm yandə dana me mo? Əndi də nê i deme də məji di.» ¹¹ Boos codə waydə da: «Mani diya nê də algə gə nuway managê tərêy marnəm bam ba da, nare

wayən gwale day ladə. Me nê ocñ dara də swa kala abey bam me iy bam me səna diya də yaa bam me də yala dam managə nare nê də ocñəgə di mən pii bêdê dwaṛagəlê.

¹² Kal Aba dama gə dərêw 'y wagənay gweyni diya dara mani nê pad nê də algə ta di. êw kal Aba dama gə dərêw, gə Mārī gənê nare nê Israyel day gə dê yala dam dun duwa lê di 'y wagənay gweyni diya gə bərmê duwa.» ¹³ Rut cow wayəw da: «Aba ciri ni, əjəm da mê algan ladni 'yang, əjəm da, mê hurên abnani nudênê, dara mê wayən gwale gə əndêr dusənê əndi də idə alam giyê. Bag da namde woni alam giyê ta di kaw əndi nê bor gandagə bêdê sən.»

¹⁴ Dawa dədə wama mani nê wama di neyem mwom da, Boos waydə Rut da: «Hare wom mani. U mapa tuləw səw managə mani nê gə 'ogəgə bē gə yale-yê.» Ərə Rut hara gəra dam dodê woni gəlê swagê di tulêgəlê me, Boos u swagê dərêgə nê gə wagə di 'yadə tandi wom chârni dəra-lê me, gəndêgə wor bəldə dodê.

¹⁵ Tandi cor ha surama lê di bi da, Boos u bəw waygə woni gəlê swagê di ba da: «Kalnadə də surêm managə swagê nê gə magədəgə jogədəgə daa ta di dwaṛagəlê dəban aladə gwale. ¹⁶ Swagê dədəgə nê gə magədəgə jogədəgə daa ta di kaw susgənê nê yab dodê kaldə də lay. Gun alnadə gwale bêdê pa pa.» ¹⁷ Rut surêm managə yiga gənê Boos lê bəra turgə me tandi gobə surama dəra di bam me bo orjə dərêgə neyem ya koro mwaj bii ji de.

¹⁸ Tandi 'wo swagê di hara nəm ulay, gəldə nuwadə, mani nê tandi 'y wagə surama lê di. Wama dəra gə tandi wama əbê me gəndəw wara di kaw tandi u 'yadə me ca. ¹⁹ Nomi urdə da: «Labaa da, də 'wo surama i yiga gə nê wiyê mo? Dê ala giyê i woy mo? Kal Mārī pinê

bəw managə gun gaba ala gandi ladni ta di dəwê.» Rut kəbədə nuwadə mana dərə gə ba də ala giyêlê labaa di ba da: «Nê ala giyê i managə yiga gənê abe gə gə 'ogəw Boos lê.»²⁰ Nomi waydə nuwadə di ba da: «Kal Aba dama gə dərêw gə gam dusi duwa də lade gə nendə nê də warang bəra me nare nê mar bam me di, piyənê bəw dəwê.» Me tandi asədə lê diyê fang ba da: «Boos di i wilanin nin gə ib yande me, i woni ondə chamragə bədêgə di wiragə gə mən me ca.»²¹ Rut deme də Mowab waydə fang: «Anji wayən ba nê suramana le woni alan giyê di taragêlê jang bəra swagê di 'yaṇa day-ê ba.»²² Yande da, Nomi waydə Rut da: «Ladə durmên ni dədə, ha al giyê gə namde duwa woni ala giyê ta di lê jang, yande da gun ha alay wamani yiga gə fangê bêdê.»

²³ I yande me Rut dam gə namde woni ala giyê nê nê Boos duwa mən, tandi surê mê bəra swagê nê orjê me nê geme me 'yaṇa day-ê ba. Tandi dam lê gə nuwadə di jang sən.

3

Rut wal managə Boos gədawê

¹ Wala mən Nomi waydə nuwadə də Rut da, durmên, i giyê ni gaba kanjay mana gə dama gə lade gə də ha dama gə sii 'ywala. ² Ya ba də ocṇ nəm de, Boos gə də al giyê managə yiga duwa-lê gə namde woni alaw giyê mən ta di anji i wilandə. Laba gə changa da, anji ha huyê swagê duwa nê orjê də le bam mana gaba huyê swagê lê. ³ Wi siy bam me fə swani gə biyey siyê me hurê barge diya gə lade siyê me so ha managə anji huy gə swagê duwa-lê ta di. Dəm da, jang gə anji wor wama mani me cha me 'yaṇa sən da, kaləw a 'wacṇana dara ba də yala lê bêdê sən.

⁴ Managə anji dara 'ya dodê mwom da, yêr mana duwa

gə 'ya də ladle. Chədey səwê ib me, lay borgê duwa di daa me, i dodê managə gədawê. Targin̄ đang da, i an̄ji me ha wayay mani nê dê ha ala. ⁵ Rut codə waydə da: «Mani nê dê wayən ta di pad nê ha hara alagəle.»

⁶ Yande mwom da, tandi so ha mana gaba huyê swagê gənê Boos lê me gəra al mani nê nuwadə wayadə gandagə ta di dige dige. ⁷ Boos wom me chê me səw 'yoləw me ərə so ha 'ya managə swagê duwa nê orjê dərêgə nê gə 'yargə daa di tulêgəlê dara gamagə. Rut chidê angal gəra lay borgê duwa di bədə daa me i dodê managə gədawê.

⁸ Gə changa dwarzə mwom da, Boos par laña me dudəw a daa me managə an̄ji u dəw daa da, yêr deme mən ilê dodê gədawê. ⁹ ərə an̄ji urdə da: «I wi mo?» Tandi cow wayəw da, i əndi Rut dədə alam giyê di. U idə alam giyê dəle deme, dara mê i aba 'won chenəm bəw əjəm. ¹⁰ Boos waydə da: «Kal Aba dama gə dərêw piyənê bəw diyê, durmên, mani nê də algə ka nê dê ur ba nê uneyə di, gəl dara ba dê ur nuway də le nan̄ đoy mani nê dê algə pii bam*. Dê kanja yêê gə məlan gə moso nê đang woni 'ywa mani labaa nê n̄agəni me bêdê. ¹¹ Caga da, durmên, kal laña đi, mani nê dê waynagə da, nê ha alaye dara nare pad yêri dara ba dê i deme sədə dədə horəmbê. ¹² I sədə 'yang, nê i aba 'woy əndi, đəm da, gun mən gə dwani duwa gə tərêy đoy də ni bam ilê sən̄. ¹³ I wal dodê ka me, sanga gə jomni me, dê ha ənda yara, gun gə ta di ga urnê baalna mani nê gun ha alagə wilêw gə mare bəw le da, ladni duwa da a uney an̄ju. An̄ji urnê bêdê da, nê u bən 'yay managə Aba dama gə dərêw gə

* ^{3:10} ^{3.10} Rut ur ba də u Boos dara nuwadə də Nomi di ba damna gə həlala. Ta di me i mani nê yə Boos dəw

ilê bəra dərêwê, nê ha 'woye əndi. Caga da, i dodê jang bəra gə jomni do.»

¹⁴ Rut i dodê Boos gədawê bəra jomni ba, me manapər də gun yər jaw 'ocnəw bêdê sən da tandi so daa. Dara Boos kaw ur gun ba 'wacnana dara deme ba gəra tuləwê ka bêdê me ca dara nare ga ba waya ba i gandədəle dəm mo. ¹⁵ Boos waydə da: «Biyêy barge diya gə də bow diyê di me, yəw ladle.» Tandi yə barge dəra di me, anji ajbadə orjê di bodəlê nan barge dəra-lê di. Anji yidə chidə daa dədê me anji cor ha ulay ciri dwarz-lê. ¹⁶ Rut di cor ha ulay nê nuwadə lê me, nuwadə urdə da: «Mani di alala i man mo durmên.» Me Rut kəbdə nuwadə di mani nê Boos ala gandədə di daa pad. ¹⁷ Tandi waydə d'ang ba da: «Anji 'yan swagê nan me, wayən da: «Dê ha cwara hara 'ywa nuway əsəy pəgin bêdê.»» ¹⁸ Nomi waydə da: «Dam lê pəgin durmên, bəra dê ha yara gwale di ga ha alala i man mo. Boos di d'angərêna gwale gə ta di laba dog bêdê da, dusəw ha 'ya dodê bêdê.»

4

Boos u Rut deme

¹ Boos so ha dama managə nare dayar d'angərə gə gwaleyê. Elimelek wilêw gə ib dên gə Boos waydə Rut gwale duwa di hara, ərə Boos 'wagaw: «əjəm di, hare dam dodê, me abe di, hara gəra dam dodê.» ² Boos 'waga nare nê gechide nê ciri dədê mwaj ba hana damna gandagə me ca, mwom da, cendi gəra dam dodê me ca. ³ Boos di wayəw Elimelek wilêw di ba da: «Nomi də swa managə sənna də Mowab day-ê cwara yala ulay di, caga tandi ur ba də kəl yiga gənê wilandə gə Elimelek duwa di bam. ⁴ Əndi da, nê ur ba nê asəm gwale gə ta di dusəmê me nê ərəm ba nê wayəm ba mê kəlnê yiga

di əjəm caga ka managə nare nê gechide nê ciri dədə me nê dʒang nê dam gandagə me dərəgəlê ka. Caga da, mê urnê ba mê kəlnê yiga gənê wiləm də le da, kəl, mê urnê bəddê le wayən daa kal nê 'ocn, dara gun gə dʒang gaba dʒwayam bam gə ha kəlê yiga di pii dərəmê da, ilê bəddê, me tarəmê da i əndi.» Abe di cow wayəw da: «Nê ur ba nê kəl yiga də le.» ⁵ Boos wayəw da: «Mê kəlnê yiga di gə Nomi mwom da, mê u Rut də Mowab deme le me ca, dara kal aba mara di suməw warna daa jang gə bərmê gə mage duwa day me cendi ba wamna dəba duwa di me ca.» ⁶ Abe di cow wayəw da: «Ina yande da, nê neyem kəlê yiga di bəddê, dara, gə ha bəlê mani ni nê 'ywa nê sən. Kəl yiga gə de nê ha kəlêw əndi də ma, dara əndi da, nê neyem kəlêw bəddê dəm.»

⁷ Tanga pii managə sənə də Israyel-lê da, nare kəlnê mani labaa kəlangəna dəba da, gun mən biy gəbande duwa nê gədawê 'yaw jaw gəl dara wi kaw ba u bəw 'yaw jaw le. Cendi al yande dara gwale də ba dʒangəral 'yêne dəm. ⁸ I dara yande me, managə abe di wayəw Boos ba kəlnê yiga də mwom da, anji bi gəbande di 'yaw. ⁹ Boos so wayəgə nare nê gechide nê ciri dədə də me, nê pad nê dam gandagə di me, ba da: «'Yeni anê i woni biyên sandan, ba labaa da, mani nê 'ywa pad nê tanga i Nomi tərêdê gə Elimelek duwa me dəndadê nê Kilion daygə Malon day me da, nê kəlgəle pad dəm. ¹⁰ Caga da, Rut də Mowab də wambə dənê Malon diyamo di nê udəle me ca. Nê al yande dara kal suməw me dəba duwa me warna lê daa jang gə bərmê gə nê mage duwa day me dara suməw nəmarna bam chamraw bədəgəlê bəddê me nare nê ciri dədələ bədəgəlê bəddê me ca. 'Yeni anê i woni biyên sandan labaa me ca.» ¹¹ Mwom da nare nê gechide də me nare nê pad nê ilê ta di me cow wayəw

da: «êw, nê i nin woni biyê̄m sandam 'yang, kal Aba dama gə dərêw pinê bəw managə deme də ilê hara dama kərê dəmalê ta di dədə̄ me kaldə də wunê ya Rachel me Lea me nê i Jakob namdaw nê yêê nare nê Israyel pad ta də de. əjəm gə gənəm i gangəle gənê Eprata lê, kal mani dəma nê 'ywa 'yarbarna naŋ me sum nəmnê managə ciri də Bedlehem lê pad me ca. ¹² Kal Aba dama gə dərêw gə deme də mê udə ta di 'yanang dine naŋ naŋ ya dine nê̄nê Peres de. Peres i dwe gə Tamar yêw gandəw tərêdə gə Juda ta də me ca.»

Yaa gənê Obed duwa

¹³ I yande me, Boos u Rut deme. Anji bamar gandədə mwom da, Aba dama gə dərêw wudə gudi me, tandi yêê doy gə abe. ¹⁴ Namde nê Bedlehem wayədə Nomi da: «Kal gə bwana Aba dama gə dərêw jilay dara labaa da gə yêê aba gamay. Kal mway di gədənê gun gaba same managə səna dê Israyel-lê. ¹⁵ Anji ha cwara gədə̄ mani diya woni nəmê gə dərey, me wala gə də halna da anji ha gamay anju me ca. De dê yana dine nê abje wurgəsubu kaw nuway dədə̄ urəy me yêy gə mway gə ta di tandi dfoy dine nê ta di bam.» ¹⁶ Nomi u doy di yəw jorgədə̄ lê, me gaməw tandi. ¹⁷ Namde woni ciri dəra bədə̄ di waygə nare pad ba: «Nomi 'yo mwadə.» Ərə cendi 'ogəw dwe di suməw Obed, Obed i Jese abêw, me Jese i dole gə geche gə Dabid abêw me ca.

Dabid mwagəraw gəndəgə

¹⁸ Yarna Peres mage duwa gəndəgə: Peres i Hesron abêw. ¹⁹ Hesron i Ram abêw, Ram i Aminadab abêw. ²⁰ Aminadab i Nacho abêw, Nacho i Salma abêw. ²¹ Salma i Boos abêw, Boos i Obed abêw. ²² Obed i Jese abêw, Jese i Dabid abêw.

Magtubu dənê Mǎĩ

Somrai: Magtubu dənê Mǎĩ (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Somrai)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Feb 2021 from source files dated 12 Feb 2021

709a9ed4-78c1-5393-bf98-819ac0f1bbbc